

Quickscan flora en fauna

Heijenoordseweg 7, Arnhem

Arnhem, 29 maart 2017

Colofon

Titel : Quickscan flora en fauna
Subtitel : Heijenoordseweg 7, Arnhem

Projectnummer : 17.014
Datum : 29 maart 2017

Veldonderzoek : E.W.A. Janssen
Auteur(s) : E.W.A. Janssen

Goedgekeurd door : T. Kooij

Opdrachtgever : Gemeente Arnhem
Contactpersoon : dhr. R. Driesen

Bezoekadres : Tivolilaan 205, Arnhem
Postcode : 6824BV
Postbus : 2, (6800AA)
Telefoon : 026-8454583

info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Wettelijk kader	5
2.1 Natura 2000-gebieden	5
2.1.1 Programmatistische Aanpak Stikstof	5
2.2 Soorten.....	6
2.3 Houtopstanden	8
2.4 Natuurnetwerk Nederland	8
3. Gebiedsbeschrijving	9
3.1 Gebiedsbeschrijving	9
3.2 Voorgenomen ingreep.....	10
4. Onderzoeksmethode.....	11
4.1 Bronnenonderzoek.....	11
4.2 Veldonderzoek	11
4.3 Uitwerking en rapportage	11
5. Resultaten	13
5.1 Gebiedsbescherming	13
5.1.1 Natura 2000	13
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland.....	15
5.2 Soortbescherming	16
5.2.1 Grondgebonden zoogdieren	17
5.2.2 Vleermuizen	18
5.2.3 Vogels.....	20
5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	21
5.2.5 Flora	22
5.2.6 Ongewervelden.....	23
6. Conclusies en aanbevelingen.....	24
6.1 Gebiedsbescherming	24
6.2 Soortbescherming	24
6.2.1 Grondgebonden zoogdieren	24
6.2.2 Vleermuizen	24
6.2.3 Vogels.....	25
6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	25
6.2.5 Flora	25
6.2.6 Ongewervelden.....	25
Bronnen.....	26
Literatuur.....	26
Websites	26

1. Inleiding

De school Prisma is nu gevestigd aan de Heijenoordseweg 5a maar voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Nieuwbouw is noodzakelijk. Om nieuwbouw mogelijk te maken dienen eerst twee leegstaande panden te worden gesloopt op nummer 7.

Eén van de haalbaarheidsstudies die voor deze ingreep dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. De sluis, eventueel aanwezige relevante gebouwen en de groene omgeving kunnen als leefomgeving dienen voor verschillende diersoorten of als groeiplek van plantensoorten. Veel dieren en planten zijn middels de Wet natuurbescherming beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing nodig is in het kader van deze wet, is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten in of vlakbij het plangebied voorkomen.

Mogelijk liggen er beschermde gebieden in de directe omgeving van het terrein waarop de ingreep effect kan hebben. Dit is eveneens van belang te weten in verband met de Wet natuurbescherming.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een quickscan. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren op de onderzoekslocatie en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De quickscan vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. Tijdens het terreinbezoek wordt een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

Deze quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er effecten te verwachten zijn van de werkzaamheden op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

In hoofdstuk 2 staat het wettelijke kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een korte beschrijving van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek besproken. Tenslotte worden in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2. Wettelijk kader

Vanaf 1 januari 2017 geldt de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij etc. Bevoegd gezag voor overige projecten is de betreffende provincie waar het initiatief wordt genomen.

De Wet natuurbescherming is gericht op de bescherming van:

- *Natura 2000-gebieden*
- *Soorten*
- *Houtopstanden*

2.1 Natura 2000-gebieden

De basis voor Natura 2000 zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze natuurbeschermingsrichtlijnen hebben naast de bescherming van specifieke flora en fauna eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden.

In Nederland zijn 164 gebieden als Natura 2000-gebied aangewezen door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) (tegenwoordig het Ministerie van Economische Zaken). Door de Minister van LNV (tegenwoordig EZ) zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld voor de Natura 2000-gebieden, deze staan vermeld in het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit. In het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit staan de instandhoudingsdoelstellingen voor alle habitattypen, -soorten en broedvogels die in het Natura 2000-gebied voorkomen beschreven. Daarnaast staat beschreven op welke wijze de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren zijn. Onder “instandhouding” wordt verstaan het geheel aan maatregelen die nodig zijn ter behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten.

2.1.1 Programmatische Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. De depositie van stikstof is een van de belangrijkste belemmeringen om de Europese natuurdoelen te halen. Stikstofdepositie leidt tot vermisting en/of verzuring van de bodem. In natuurgebieden kan dit negatieve effecten hebben op de aanwezige, beschermde flora en fauna.

De PAS combineert twee manieren om de natuurdoelen van Natura 2000 zeker te stellen:

- *Het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van maatregelen aan de bron;*
- *Het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur.*

De PAS bepaalt ook dat een deel van de daling van de stikstofdepositie mag worden ingezet voor nieuwe projecten of projecten waarin uitbreiding van bestaande stikstofemissie aan de orde is. Dit wordt ontwikkelingsruimte genoemd. Op deze manier blijft de stikstofdepositie dalen, terwijl er ook ruimte is voor de gewenste economische ontwikkeling.

Met de inwerkingtreding van het PAS geldt alleen nog een vergunningplicht voor activiteiten die meer dan 1 mol stikstofdepositie per hectare per jaar geven op een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Bij een stikstofdepositie tussen de 0,05 mol en 1 mol N/ha/j bestaat er een meldingsplicht.

2.2 Soorten

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder voormalige Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes

- *soorten van de Vogelrichtlijn*
- *soorten van de Habitatrichtlijn*
- *andere soorten*

Vogelrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Ingevolge artikel 3.1 is het verboden om:

1. *Opzettelijk vogels te doden of te vangen;*
2. *Opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;*
3. *Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;*
4. *Opzettelijk vogels te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*

Habitatrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.5 verboden om:

1. *Opzettelijk dieren te doden of te vangen;*
2. *Opzettelijk dieren te verstoren;*
3. *Opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;*
4. *Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;*
5. *Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.*

Overige soorten

Onder het beschermingsregime overige soorten vallen soorten waarvan er geen Europese verplichting tot bescherming is. Dit zijn soorten die vanuit nationaal belang extra bescherming behoeven. De beschermde status van soorten kan per provincie gaan verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten.

Ingevolge artikel 3.10 is het verboden om:

1. *Opzettelijk dieren te doden of te vangen;*
2. *Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;*
3. *Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.*

Zorgplicht

Artikel 1.11 Wnb voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de bescherming van dieren en planten van soorten waarvoor geen specifiek beschermingsregime geldt op grond van hoofdstuk 3, heeft de zorgplicht zelfstandig betekenis. Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Jaarrond beschermde nesten

De lijst met jaarrond beschermde nesten zoals deze geldt onder de Flora- en faunawet blijft hetzelfde onder de Wet natuurbescherming.

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. *Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.*
2. *Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.*
3. *Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.*

4. *Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.*
5. *Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.*

2.3 Houtopstanden

De regels van de huidige Boswet zijn grotendeels onveranderd opgenomen in de Wet natuurbescherming. Ingevolge artikel 4.1 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- *houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet);*
- *houtopstanden op erven of in tuinen, fruitbomen en windschermen om boomgaarden;*
- *naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar;*
- *kweekgoed;*
 - *uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen,*
 - *beplantingen langs waterwegen, en*
 - *eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;*
- *het dunnen van een houtopstand;*
- *uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa indien zij:*
 - *ten minste eens per tien jaar worden geoogst;*
 - *bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid*
 - *bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;*
 - *zijn aangelegd na 1 januari 2013.*

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het doel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland genaamd, is om een samenhangend netwerk te creëren van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het huidige netwerk bestaat voor het merendeel uit Natura 2000-gebieden, de beschermde natuurmonumenten en andere bestaande natuurgebieden. Daarnaast worden natuurgebieden uitgebreid, nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en ecologische verbindingzones aangelegd.

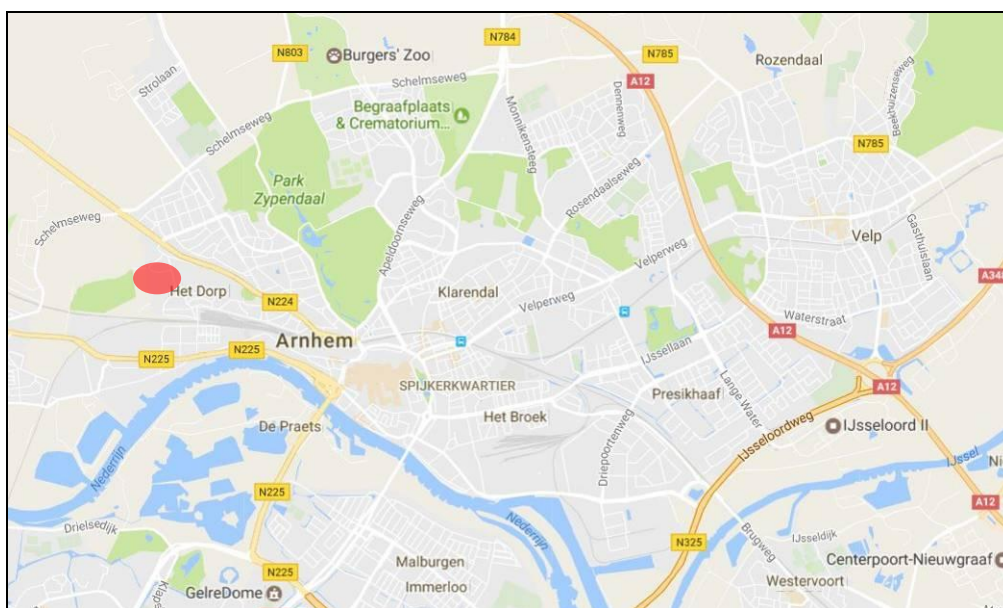
Onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland zijn Ecologische Verbindingszones (EVZ), die natuurgebieden met elkaar verbinden om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging en de uitvoering van bepaalde plannen niet mogelijk zijn als daarmee de wezenlijke kenmerken of natuurwaarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. De initiatiefnemer moet onderzoek laten verrichten, om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast.

3. Gebiedsbeschrijving

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bestaat uit een aantal gebouwen in Arnhem-west aan de Heijenoordseweg 7 (fig. 1). Het zijn stenen gebouwen van twee verdiepingen rond een pleintje en aan de westkant grenzend aan een circa 20 meter brede bosstrook met voornamelijk enkele oude beuken. Ook in het plangebied staan bomen. In figuur 2 is een detail plattegrond en in figuur 3 is een impressie te vinden aan de hand van foto's.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied ten opzichte van omgeving (bron: www.googlemaps.com).

Figuur 2. De ligging van het plangebied in meer detail (rood) (bron: www.googlemaps.com).

Figuur 3. Impressie aan de hand van foto's.

3.2 Voorgenomen ingreep

Prisma heeft nieuwbouwplannen en daarvoor dient ruimte gemaakt te worden. Enkele gebouwen en mogelijk wat bomen dienen daarvoor verwijderd te worden. Er zal naast nieuwbouw ook een parkeerplaats worden aangelegd. In figuur 4 is een overzichtstekening weergegeven. Planning is vooralsnog niet bekend, maar de start zal zo snel mogelijk na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan plaatsvinden.

Figuur 4. Overzicht van de toekomstige ligging van de nieuwbouw en de parkeerplaatsen (bron: memo 'schetsmatig het PvE Prisma', De onderwijs specialisten, okt 2016).

4. Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestaat uit twee delen. Voor het onderzoek is begonnen met een literatuurstudie, gevolgd door een veldonderzoek in het plangebied.

4.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is gebruik gemaakt van de gegevens die openbaar zijn zoals verspreidingsatlassen van verschillende soortgroepen, bijvoorbeeld 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers, 2009). Daarnaast mocht via het abonnement van Ekoza B.V. de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) worden ingezien. Dit is gedaan voor de laatste vijf jaar en tot 1 kilometer van het plangebied. Tenslotte zijn onderzoeksrapporten van Ekoza (2011) en Tauw (2009 en 2011) geraadpleegd.

4.2 Veldonderzoek

De onderzoeklocatie is één maal bezocht: op de middag van 11 maart 2017, een wat het weer betreft lichtbewolkte tot zonnige dag, met een temperatuur van zo'n 9 graden Celsius. Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een eenmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

Aan de hand van literatuurgegevens en veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

4.3 Uitwerking en rapportage

Bij de bescherming van natuur in Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Dit zijn nu nog twee wetten (Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet) maar worden per 1 januari twee hoofdstukken in de nieuwe Wet natuurbescherming. In voorliggende rapportage komen de volgende onderdelen aan bod:

[Oriëntatiefase toets Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming](#)

Voorliggend onderzoek beschrijft de oriëntatiefase van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

In een oriënterend onderzoek worden o.a. de onderstaande vragen beantwoord:

1. Ligt de ingreeplocatie binnen (de invloedssfeer van) een Natura 2000-gebied, zodat effecten te verwachten zijn.
2. Wat zijn de mogelijke negatieve en/of positieve effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied in kwestie.
3. Kunnen deze effecten:
 - a. verstorend zijn voor kwalificerende soorten
 - b. leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de kwalificerende habitats
 - c. significant negatief zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

Hieruit volgt of er een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is vereist. Het wel of niet afgeven van een vergunning wordt beoordeeld door middel van een verstorings- of verslechteringstoets of een passende beoordeling.

Toetsing aan De Wet natuurbescherming: soortenbescherming

Onderzocht wordt of de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden, een ontheffing noodzakelijk is en of daaruit voortvloeiende verplichtingen in de vorm van mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn. Hierbij is onderscheid gemaakt in soorten die staan lijst van de Vogel- of Habitatrichtlijn, op de lijst van Andere soorten of op de lijst van Vrijgestelde Soorten.

5. Resultaten

De werkzaamheden welke worden uitgevoerd kunnen zowel effect hebben op beschermde gebieden als op beschermde soorten. Aan de hand van literatuurgegevens en het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de Veluwe ligt op 120 meter van het plangebied (fig. 5). Overige Natura-2000 gebieden liggen (veel) verder weg en worden daarom gezien de kleinschaligheid van de ingreep en de afstand, niet meegenomen in de effectenbeoordeling.

Figuur 5. Het plangebied (rood) ten opzichte van 't Natura 2000-gebied (boven) en habitattipe H9120, Beuken-eikenbossen met hulst (onder). (bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000).

Tabel 1. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000 gebied De Veluwe.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitattypen					
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>	
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	-	=	=	
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>	
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	=	=	
H3160	Zure vennen	-	=	>	
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	>	
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>	
H4030	Droge heiden	--	>	>	
H5130	Jeneverbesstruwelen	-	=	>	
H6230	*Heischrale graslanden	--	>	>	
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>	
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	>	>	
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	=	=	
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	>	>	
H7230	Kalkmoerassen	--	=	=	
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	-	>	>	
H9190	Oude eikenbossen	-	>	>	
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>	
Habitatsoorten					
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>
H1083	Vliegend hert	-	>	>	>
H1096	Beekprik	--	>	>	>
H1163	Rivierdonderpad	-	>	=	>
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=
Broedvogels					
A072	Wespendief	+	=	=	
A224	Nachtzwaluw	-	=	=	
A229	IJsvogel	+	=	=	
A233	Draaihal	--	>	>	
A236	Zwarte Specht	+	=	=	
A246	Boomleeuwerik	+	=	=	
A255	Duinpieper	--	>	>	
A276	Roodborsttapuit	+	=	=	
A277	Tapuit	--	>	>	
A338	Grauwe Klauwier	--	>	>	
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)				
=	Behoudsdoelstelling				
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling				
=($<$)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering				

De effectenbeoordeling

Dichtstbijzijnde Natura 2000, de Veluwe ligt op ruim 100 meter van het plangebied. Van de habitattypen is alleen Beuken- eikenbossen met hulst (H9120) relevant, overige habitattypen liggen te ver weg voor mogelijke effecten. Het habitatype H9120 is gevoelig voor stikstof; kritische depositiewaarde (KDW) is 1429 mol N /ha /jaar (Dobben, 2012). Met name de bodemvegetatie heeft hier te lijden onder het teveel aan stikstof. Dit leidt tot dominantie van grassen of tot een dominantie van Beuk waardoor eveneens de karakteristieke ondergroei verdwijnt. De totale stikstofdepositie op de Veluwe varieert momenteel van plusminus 1200 tot meer dan 3000 mol/ha/jr (beheerplan Veluwe 2015). Voor alle habitattypen is er dus al een overschrijding van de KDW. Is de depositie als gevolg van een nieuwe economische activiteit lager dan of gelijk aan de grenswaarde van 1 mol per hectare per jaar, dan hoeft de initiatiefnemer geen vergunning aan te vragen.

De afstand tot het plangebied is ongeveer 250 meter. Uitstoot van stikstof zal in de aanlegfase plaatsvinden door machines en voertuigen die gebruikt gaan worden bij de sloop en nieuwbouw. Dit is een tijdelijke en relatief kleinschalige bron van stikstofuitstoot waarbij de waarden naar alle waarschijnlijkheid onder de drempelwaarde zal blijven.

In de nieuwe permanente situatie zal de nieuwbouw voldoen aan de huidige zuinige energie normen. Emissie is in de gebruiksfase afkomstig van stookinstallaties en voertuigbewegingen. In de gebruiksfase is de verwachting dat de stikstofuitstoot niet hoger zal zijn dan het (vorige) huidige gebruik. Het was al een gebouw dat dagelijks gebruikt werd met parkeerplaatsen. Er wordt van uitgegaan dat het energieverbruik niet meer zal worden en dat het aantal verkeersbewegingen ook niet zal toenemen. Voor de gebruiksfase zijn er daarom wat stikstofdepositie geen negatieve effecten te verwachten. Samengevat is de verwachting dat er geen negatief effect van stikstofuitstoot op enig habitatype van de Veluwe is. Tauw (2009) komt in hun natuurtoets aangaande de herontwikkeling van het Dorp, Mariendael en Groot Klimmendaal tot de conclusie dat er met zekerheid geen negatieve aantasting is van de instandhoudingsdoelen van kwalificerende habitattypen.

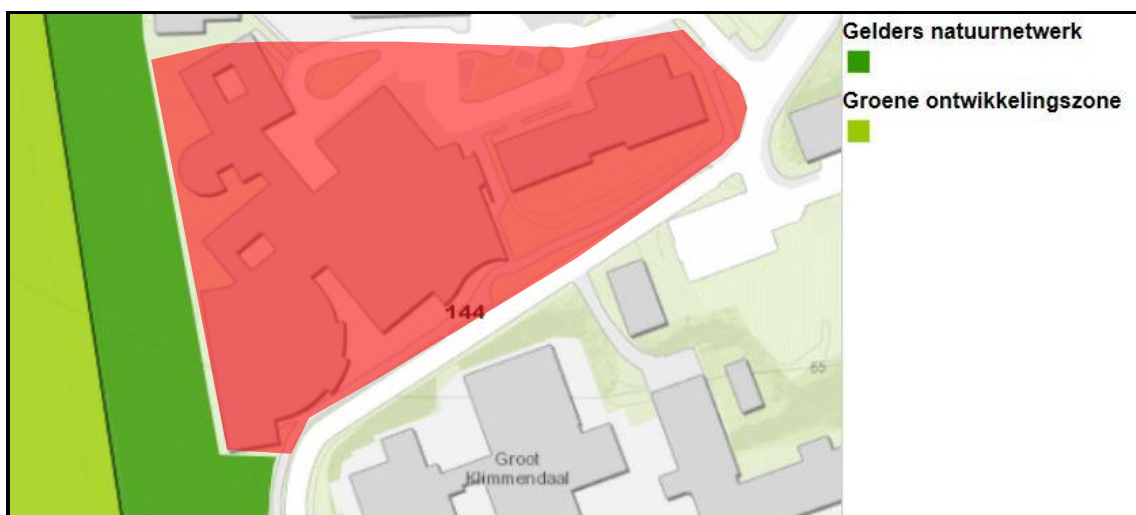
Van de habitatsoorten komt mogelijk de meervleermuis voor in de gebouwen en de sloop zou daarmee een negatieve invloed kunnen hebben op de instandhouding van deze soort. Van belang voor de meervleermuis in dit Natura 2000 kader is echter alleen een aantal overwinteringsplekken en op deze winterpopulatie hebben de werkzaamheden geen invloed. Wel is er binnen de soortbescherming reden om rekening te houden met diverse vleermuissoorten (zie § 5.2).

Van de kwalificerende broedvogels is er een (kleine) kans op nesten van zwarte specht en wespandief in de bomen rond het plangebied. Bij het veldbezoek is geconstateerd dat dergelijke nesten niet aanwezig zijn tot 100 meter rond het plangebied. Overige aangewezen broedvogelsoorten worden gezien hun biotoop niet verwacht nabij het plangebied.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

De voormalige EHS, of beter gezegd het Natuurnetwerk Nederland (NNN) werd tot voor kort op Rijksniveau vastgelegd, maar op provinciaal niveau door de provincies uitgewerkt. Sinds 2014 zijn de provincies echter ook verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit Natuurnetwerk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om

tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. De provincie Gelderland beschermt het Gelders Natuurnetwerk door middel van het 'Nee, tenzij' - principe: de provincie staat geen nieuwe functies toe, tenzij is aangetoond dat ze niet schadelijk zijn voor de natuur. Het plangebied ligt net buiten dit Natuurnetwerk (fig. 6).

Figuur 6. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van Gelders Natuurnetwerk. Bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten

De effectenbeoordeling

Het plangebied ligt op de grens van het Gelders Natuurnetwerk. Er is geen externe werking van werkzaamheden op het NNN. Kernkwaliteiten of andere waarden van dit netwerk worden door de beoogde sloopwerkzaamheden en nieuwbouw niet aangetast, mits men alle huidige groene elementen binnen die grenzen van het netwerk onaangetast houdt. De ingreep kan dan zonder verdere procedure in het kader van het NNN plaatsvinden. In geval van aantasting van de bosstrook is er sprake van aantasting van het Gelders Natuurnetwerk en zal een eventuele vervolprocedure in overleg met de Provincie Gelderland moeten worden bepaald.

5.2 Soortbescherming

Van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten in het onderzoeksgebied en in de directe omgeving daarvan. Door middel van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de te verwachte beschermde soorten in het plangebied. Daarna is bekeken welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden bestaan uit het slopen van gebouwen en het kappen van enkele bomen om zo vervolgens een nieuw gebouw en parkeerterrein te kunnen realiseren.

5.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Een aantal al dan niet beschermde grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied of in de directe omgeving van het plangebied waargenomen (omgeving tot 1 kilometer). Hier volgt een overzicht van deze soorten.

Tabel 2. Overzicht van grondgebonden zoogdieren die zijn waargenomen, of voor kunnen komen.

Soort	Waarneming (literatuur)	Potentieel voorkomend	Beschermingsstatus		
			Vrijgestelde soort	Andere soort	Habitatricht- lijnsoort
<i>alg. muizensoorten</i>	x	x	x		
<i>mol</i>	x	x	x		
<i>ree</i>	x	x	x		
<i>haas</i>	x	x	x		
<i>konijn</i>	x	x	x		
<i>egel</i>	x	x	x		
<i>vos</i>	x	x	x		
<i>bunzing</i>	x	x	x		
<i>wezel</i>	x	x	x		
<i>damhert</i>	x			x	
<i>edelhert</i>	x			x	
<i>wild zwijn</i>	x			x	
<i>das</i>	x	x		x	
<i>eekhoorn</i>	x	x		x	
<i>boommarter</i>	x	x		x	
<i>steenmarter</i>	x	x		x	

Er zijn enkele waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten uit de Habitatrichtlijn of de lijst andere soorten van de provincie Gelderland. Van deze beschermde soorten zouden das, eekhoorn, boommarter en steenmarter binnen of zeer nabij het plangebied een verblijfplaats kunnen hebben: eekhoorn en boommarter in bomen, steenmarter hoofdzakelijk in gebouwen en das in holen / burchten. Er zijn uit bronnen geen waarnemingen van bekend van verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren binnen of zeer nabij het plangebied. Medewerkers van Tauw namen in 2010 vos, eekhoorn en egel waar tijdens hun inventarisatie (Tauw, 2010).

Veldonderzoek

Het plangebied en directe omgeving tot 100 meter zijn onderzocht op aanwijzingen van verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren. Verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren zijn niet aangetroffen en worden binnen het plangebied en de direct daarnaast gelegen bomenstrook ook niet verwacht. Er zijn geen dassenburchten of eekhoornnesten binnen het plangebied en de directe omgeving ervan aangetroffen. Verder zijn er geen toegangsmogelijkheden in de gebouwen voor steenmarters. Ventilatiegaten liepen al snel dood en er zijn geen graafsporen aangetroffen. Geschikte holten in de bomen voor boommarter werden in dit gebied niet waargenomen. Voor dassen is de bomenstrook

te smal ter hoogte van de gebouwen en bovendien loopt er een wandelpad doorheen. Geen rustige plek dus voor een burcht. Ook voor de relatief schuwe boommarter niet ideaal.

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen of indicaties van de aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten uit de categorie 'andere soorten' of 'Habitatrichtlijnsoorten' zijn niet gevonden in het plangebied of direct daar rond. Er is voor deze soortgroep dan ook geen mogelijk conflict met de Wet natuurbescherming.

5.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten die onder de categorie Habitatrichtlijnsoorten vallen. Verblijfplaatsen (kraam-, zomer, paar- en winterverblijven) en essentiële vliegroutes en foerageergebieden van deze soorten zijn beschermd, ook in de nieuwe wet.

Bronnenonderzoek

Een aantal vleermuissoorten is in de omgeving waargenomen. Volgens verspreidingsgegevens van vleermuizen rond het plangebied komen in de ruime omgeving van het plangebied acht vleermuissoorten voor (Limpens et al. 1997, Broekhuizen, 2016, NDFF). Deze zijn te zien in onderstaande tabel. Tijdens onderzoek van Tauw in 2010 zijn verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in de nabijheid van het plangebied aangetroffen (in een flat en een boom op 200-300 meter). Op de grens van het plangebied waren er bovendien waarnemingen van foeragerende ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. In 2011 is door Ekoza een extra onderzoek naar de gewone grootoorvleermuis uitgevoerd waarbij geen verblijfplaatsen van deze soort zijn gevonden. Winterverblijfplaatsen of vliegroutes van vleermuizen zijn binnen 1 km niet bekend.

Tabel 3. Overzicht van vleermuizen die zijn waargenomen rond het plangebied en het deel wat daarvan kan voorkomen nabij het plangebied.

Soort	Waarneming (literatuur)	Pot. voor-komend	Beschermingsstatus		
			Vrijgestelde soorten	Andere soorten	Habitat richt lijnsoort
gew. dwergvleermuis	x	x			x
ruige dwergvleermuis	x	x			x
laatvlieger	x	x			x
rosse vleermuis	x	x			x
watervleermuis	x	x			x
franjestaart		x			x
gewone baardvleermuis		x			x
gew. grootoor-vleermuis	x	x			x

Veldonderzoek

Er kunnen vleermuisverblijfplaatsen binnen het plangebied aanwezig zijn. De gebouwen bevatten veel open stootvoegen maar ook wegkruipmogelijkheden achter daklijsten en gevelbetimmering (fig. 7). Gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger zouden hiervan gebruik kunnen maken, waarvan een deel ook in de winter. Gezien het ontbreken van een verbindend landschapselement tussen het plangebied en open water en het ontbreken van waarnemingen van meervleermuizen in de omgeving wordt de kans op deze soort klein geacht. Boombewonende soorten zoals rosse vleermuis, franjestaart, watervleermuis en gewone baardvleermuis zouden zich 's zomers kunnen bevinden in de westelijke bomenstrook en / of de bomen binnen het plangebied. Hoewel in 2010 hier geen verblijfplaatsen zijn gevonden, kan dit sindsdien veranderd zijn.

Lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en watergangen zouden als vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen. Ze verbinden in de actieve periode van de vleermuis de verblijfplaats met de foerageerplaats. Ook andere relatief laagvliegende soorten als bijvoorbeeld watervleermuis, kunnen houvast hebben aan dergelijke landschapselementen. De westelijke bosrand langs het aangrenzende open weidegebied kan deze functie hebben.

Figuur 7. Enkele toegangsmogelijkheden voor vleermuizen naar verblijfplaatsen in de spouw.

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd. Het gebouwencomplex is op veel plekken geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Ook bomen in en langs het plangebied zouden verblijfplaatsen kunnen bevatten. Om vast te stellen of dit ook daadwerkelijk het geval is, dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd. Hiervoor is een vaste methode in Nederland: het Vleermuisprotocol (2017). Dit geeft de volgende onderzoeksperiodes aan: onderzoek naar kraamverblijven moet worden uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli en onderzoek naar paarverblijven tussen 15 augustus en 15 september (totaal vier bezoeken). Eventuele vliegroute langs de open weide / akker aan de westkant wordt door het uitvoeren van de werkzaamheden niet negatief beïnvloed omdat er niet in het donker wordt gewerkt in de actieve periode van vleermuizen (half maart- half oktober). Ook wordt de westelijke bosstrook niet of zo min mogelijk aangetast. Essentieel foerageergebied kan het plangebied niet zijn; daarvoor is er te veel vergelijkbaar alternatief in de directe omgeving.

5.2.3 Vogels

De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen grofweg de periode van 15 maart t/m 15 juli worden aangehouden. Daarnaast zijn van enkele vogelsoorten de nesten het hele jaar door beschermd.

Op puntniveau zijn maar enkele vogelgegevens bekend maar er zullen zich ongetwijfeld algemene soorten in de buurt van het plangebied bevinden. De meeste waarnemingen komen vanuit de wijken in de omgeving, waaronder ook enkele waarnemingen huismussen, en gierzwaluwen, soorten met een jaarrond beschermd nest (fig. 8). Bij het plangebied komen in bronnen geen waarnemingen van jaarrond beschermde nesten voor. Er is door Tauw in 2010 en Ekoza BV in 2011 wel onderzoek naar gedaan maar ze zijn niet gevonden. Wel werden bosuilen en ransuilen in de omgeving gehoord.

Figuur 8. Waarnemingen van huismussen (l) en gierzwaluwen (r) rond het plangebied (NDFF).

Veldonderzoek

Tijdens het bezoek zijn glanskop, merel, roodborst, kauw, vink, gaai, boomklever, grote bonte specht en spreeuw waargenomen nabij het plangebied. Er zijn geen resten van een nest of territoriale vogels in het plangebied aangetroffen. Wel cirkelden er vier buizerden boven het open terrein aan de westkant. Deze verdwenen later richting west. In de bomen en struiken rondom de gebouwen bevinden zich ongetwijfeld nesten in het broedseizoen, vooral in de westelijke bomenstrook, maar mogelijk ook in overige bomen binnen de plangrenzen en een enkel nestje in de gebouwen of in vogelkastjes. De daken zijn allemaal plat en dus zonder dakpannen. Voor huismussen zijn er geen verblijfsmogelijkheden en voor gierzwaluwen is het plangebied te veel omsloten met bomen. Ze hebben een vrij aanvliegroute nodig en die is er niet of nauwelijks.

Effectenbeoordeling

Op de plek van de ingreep zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen. Wel zijn eventuele nesten in het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli) beschermd. Omdat nesten niet aangetast mogen worden in broedtijd is het advies om te werken buiten het broedseizoen. Of indien niet mogelijk na een vaststelling door een vogeldeskundige dat er

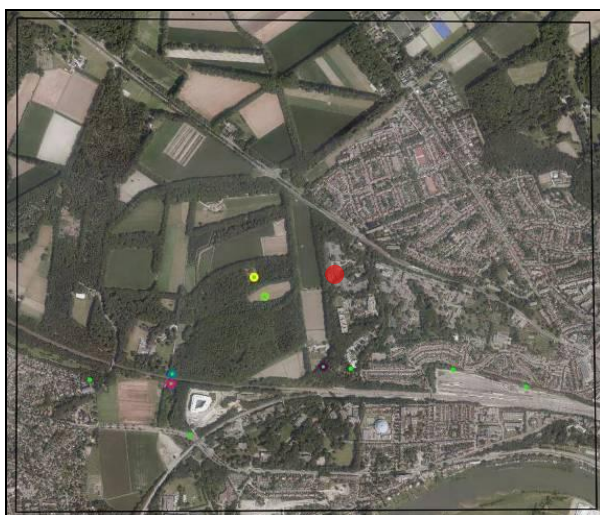
geen nesten binnen het plangebied aanwezig zijn. In bomen en struiken is de kans daarop echter groot.

5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Er zullen geen werkzaamheden aan waterpartijen / -gangen. Effecten op vissen zijn daarmee uitgesloten. Deze worden in de effectenanalyse dan ook buiten beschouwing gelaten.

Bronnenonderzoek

Er zijn rond het plangebied vooral waarnemingen gedaan van algemene, vrijgestelde amfibieën en daarnaast van een tweetal beschermde reptielen: ringslang en hazelworm (tabel 3 en fig. 9). Tauw onderzocht in 2010 de westelijk bosstrook o.a. met behulp van plaatjes van divers materiaal maar trof daarbij geen hagedissen aan. Levendbarende hagedissen zijn binnen een kilometer van onderhavig gebied nooit aangetroffen.

Figuur 9. Waarnemingen van hazelwormen (groene stippen) en ringslangen (gekleurde stippen) t.o.v. plangebied (rood). Bron: NDFF.

Tabel 3. Overzicht van amfibieën en reptielen die zijn waargenomen, of voor kunnen komen.

Soort	Waarneming (literatuur)	Pot.voor-komend	Beschermingsstatus		
			Vrijgestelde soort	Andere soort	HR soort
bastaardkikker	x	x	x		
gewone pad	x	x	x		
bruine kikker	x	x	x		
hazelworm	x	x		x	
ringslang	x			x	

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of reptielen aangetroffen. Er is een inschatting gemaakt over het gebruik van het plangebied door amfibieën en reptielen.

Mogelijk komen er hazelwormen voor tussen het gebladerte en vegetatie aan de westkant van het plangebied. Het gebied is geschikt en in de omgeving zijn ze waargenomen.

Ringslangen worden hier op zijn hoogst tijdens de voortplantingsmigratie of als zwervers verwacht. Er zijn geen broeihopen of holen nabij het plangebied aangetroffen. Het plangebied bestaat uit gebouwen met parkeerplaatsen en enkele bomen. Er zijn geen mogelijkheden voor voortplanting van amfibieën. Algemene amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad zullen hooguit als zwervers het gebied betreden.

Effectenbeoordeling

Watergangen of -partijen worden door de geplande werkzaamheden niet aangetast. Op voortplantingsplekken van amfibieën hebben de sloop- / nieuwbouw-werkzaamheden daarom geen invloed. Algemene amfibieën en de ringslang zullen hooguit sporadisch en tijdelijk het plangebied gebruiken maar bij evt. aanwezigheid de werkzaamheden ontvluchten. Hazelworm kan wel jaarrond voorkomen in de beukenstrook ten westen van het plangebied en daarmee ook tussen de vegetatie van het plangebied aan de westkant. Omdat het aangrenzende groene tuingedeelte zeker op de schop gaat is het noodzakelijk een nader onderzoek naar de aanwezigheid van de hazelworm uit te voeren.

5.2.5 Flora

Bronnenonderzoek

Er zijn geen waarnemingen bekend van de beschermde planten binnen een kilometer van dit plangebied de laatste vijf jaar. Rode lijstsoorten zijn wel in nabijheid aangetroffen (2014-2016); het betreft akkerakkerandoorn, akkerleeuwenbek en Frans boekweit. Mogelijk komen deze soorten voor in of langs de smalle bosrand ten westen van het plangebied. Ondanks dat de Rode lijst geen juridische status heeft, verlangt de zorgplicht hier zoveel mogelijk rekening mee te houden.

Figuur 10. Waarnemingen van Akkerandoorn (rood), Akkerleeuwenbek en Frans boekweit (groen) t.o.v. het plangebied.

Veldonderzoek

Het plangebied bestaat voornamelijk uit gebouwen, verharding en wat bomen. Beschermde muurplanten zouden eventueel kunnen voorkomen op deze muren maar deze zijn niet aangetroffen. Ook in de rest van het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Mogelijk groeien er 's zomers beschermde akkersoorten langs de westzijde van de bosstrook ten westen van het plangebied. Dit valt buiten het werkterrein.

Effectenbeoordeling

Beschermde planten uit de Wet natuurbescherming worden binnen het plangebied niet verwacht. Rode lijstsoorten zijn wel recent in de nabijheid aangetroffen; het betreft akkerakkerandoorn, akkerleeuwenbek en Frans boekweit. Mogelijk komen deze soorten voor in of langs de smalle bosrand ten westen van het plangebied. Met name aan de open (akker-/weide-) zijde. Hoewel geen juridische status, verlangt de zorgplicht hier zoveel mogelijk rekening mee te houden. Echter zal gezien de huidige locatietekening de open akkerzijde niet worden aangetast. Negatieve effecten op beschermde of Rode Lijst planten worden daarmee niet verwacht.

5.2.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden in of zeer nabij het plangebied. Waargenomen soorten betreffen voornamelijk algemene dagvlinders en libellen. Vliegend hert komt wel op de Veluwe maar niet in de buurt van het plangebied voor.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde ongewervelden in het plangebied. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat. Zo zijn libellen afhankelijk van water en dagvlinders van (specifieke) waard- en nectarplanten. Deze voorwaarden zijn rond het plangebied niet aanwezig. Algemene libellen en vlinders worden met name rond de akkers aan de westkant verwacht maar geen beschermde, vaak zeldzame en/of kieskeurige soorten.

Effectenbeoordeling

Beschermde ongewervelden worden gezien het aanwezige weinig geschikte biotoop niet in of op de grens van het plangebied verwacht.

6. Conclusies en aanbevelingen

Aan de hand van het voorgaande kan een aantal conclusies worden getrokken en worden aanbevelingen gegeven voor de te nemen vervolgstappen. In de beoordeling zijn alleen de geplande werkzaamheden meegenomen zoals die zijn opgenomen in paragraaf 3.2. Eventuele afwijkingen zullen tot andere conclusies kunnen leiden.

6.1 Gebiedsbescherming

Het terrein van de geplande nieuwbouw en sloop ligt buiten enig Natura2000 gebied maar wel op 250 meter van Natura 2000 gebied de Veluwe. Habitattypen worden door de activiteiten gezien de kleinschaligheid hoogstwaarschijnlijk niet aangetast. De uitstoot van stikstof ligt naar verwachting onder de drempelwaarde. Habitatsoorten worden door afwezigheid in de nabijheid niet negatief beïnvloed. Nesten van wespandief en zwarte specht zijn niet aangetroffen binnen 100 meter van het plangebied. Overige aangewezen broedvogels van de Veluwe worden gezien de biotoopeisen niet verwacht binnen de beïnvloedingssfeer van de ingreep.

Het plangebied ligt buiten Gelderse deel van het Natuurnetwerk Nederland. Kern-kwaliteiten of andere waarden van dit netwerk worden door de beoogde werkzaamheden niet aangetast, mits men buiten de grens ervan blijft. Eventuele bomenkap of andere activiteiten aan de westkant van het plangebied vinden plaats binnen het Gelders Natuurnetwerk. Als dit gaat gebeuren, wat nu nog niet duidelijk is, dan dient eerst overleg te worden gevoerd met de Provincie over een eventuele vervolprocedure.

6.2 Soortbescherming

Hieronder worden per soortgroep de resultaten en aanbevelingen samengevat.

6.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen of indicaties van de aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten uit de categorie 'andere soorten' of 'habitatrichtlijnsoorten' zijn niet gevonden en worden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden niet verwacht. Er is voor deze soortgroep dan ook geen conflict met de Wet natuurbescherming.

6.2.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd. De gebouwen kunnen verblijfplaatsen bieden aan gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. De verblijven zijn jaarrond beschermd. Omdat duidelijk moet zijn bij de ontheffingsaanvraag relevante verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming welke functie dergelijke verblijven hebben, zal op meerdere momenten in het jaar een bezoek moeten worden gebracht. Onderzoek naar kraam-verblijven moet worden uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli en onderzoek naar

paarverblijven tussen 15 augustus en 1 oktober. Het gaat dan om meerdere bezoeken 's avonds en 's nachts.

Belangrijk vliegroutes of foerageergebieden worden binnen de grenzen van het plangebied niet verwacht. Ook zullen de werkzaamheden op evt. nabijgelegen vliegroutes geen invloed hebben omdat er overdag gewerkt gaat worden.

6.2.3 Vogels

Jaarrond beschermde nesten binnen 100 meter van het plangebied zijn tijdens eerder onderzoek in 2010 / 2011 niet aangetroffen en ook niet tijdens het recente veldbezoek. Wel zijn eventueel aanwezige overige nesten in het broedseizoen (grofweg 15 maart - 15 juli) beschermd. Omdat nesten niet aangetast mogen worden in broedtijd is het advies om te werken buiten het broedseizoen. Of wanneer men toch in deze periode aan de slag wil, na een vaststelling door een vogelkundige dat er geen nesten binnen het plangebied aanwezig zijn. Eventueel kunnen geschikte nestplekken onaantrekkelijk of ongeschikt gemaakt worden vóór het broedseizoen (bomen kappen, struiken verwijderen, vogelkastjes verwijderen).

6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Waterhoudende elementen worden door de geplande werkzaamheden niet aangetast. Op vissen en op voortplantingsplekken van amfibieën hebben de sloop- en nieuwbouw-werkzaamheden dan ook geen negatief effect. Algemene amfibieën en de ringslang zullen mogelijk tijdelijk het plangebied gebruiken maar de werkzaamheden ontvluchten wanneer deze van start gaan. De hazelworm kan wel voorkomen in de smalle bosstrook grenzend aan de westkant van het plangebied en ook in het tuingedeelte dat daar aan grenst. Er dient eerst een nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze hazelworm te worden uitgevoerd in de middels enkele bezoeken in combinatie met het neerleggen van plaatjes.

6.2.5 Flora

Beschermde planten uit de Wet natuurbescherming worden binnen het plangebied niet verwacht. Wel komen er langs de akker aan de westkant mogelijk Rode lijst soorten voor maar deze worden niet aangetast door de werkzaamheden.

6.2.6 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden niet in of nabij het plangebied verwacht.

Bronnen

Literatuur

- Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay, van C. & Wynhoff, I., De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canthers & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden. ISBN: 9789050115346.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS - Nederland, Leiden.
- Dobben, H.F. e.a., 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport 2397, Alterra Wageningen UR.
- Ekoza, 2011. Natuurtoets Project 3 Noord, Arnhem. In opdracht van Siza Dorp Groep. Projectnummer 11.003.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Limpens, H., Mosterd, K. & Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV, Utrecht.
- Tauw, 2009. Natuurtoets Het Dorp, Mariendaal, Groot Klimmendaal te Arnhem. In opdracht van Siza Dorp Groep. Projectnummer 4631465. Concept 17 april 2009.
- Tauw 2010. Resultaten en effectbeoordeling ecologisch onderzoek Project 3 Noord. In opdracht van Siza Dorp Groep. Concept 5 november 2010.

Websites

- www.rijksoverheid.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.google.nl/maps
- www.ecogrid-ndff.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten
- https://www.gelderland.nl/bestanden/Documenten/Gelderland/03Natuur-en-milieu/161028_Beheerplan_N2000_Veluwe_def.pdf